

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ VIỆC CHĂM SÓC VÀ GIÁO DỤC TRẺ MẦM NON

THEORETICAL FOUNDATION ON MANAGEMENT OF CARING AND EDUCATING PRESCHOOL CHILDREN

PHẠM VĂN DANH

Viện Nghiên cứu – Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, pvdanh@ier.edu.vn

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận: 16/4/2019 Ngày nhận lại: 06/6/2019 Duyệt đăng: 18/6/2019 Mã số: TCKH-S02T06-B09-2019 ISSN: 2354 – 0788</p> <p>Từ khóa: quản lý, chăm sóc, giáo dục, trẻ mầm non.</p> <p>Key words: management, care, education, preschool children.</p>	<p><i>Quản lý trường mầm non là quá trình vận dụng nguyên lý, khái niệm, phương pháp chung nhất của khoa học quản lý vào lĩnh vực chăm sóc giáo dục trẻ mầm non. Quản lý hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ mầm non là sự tác động có chủ đích của hiệu trưởng trường mầm non đến cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh, phụ huynh học sinh trong trường mầm non nhằm đạt mục tiêu chăm sóc giáo dục trẻ mầm non theo quy định.</i></p> <p>ABSTRACTS</p> <p><i>Preschool management is the process of applying the most common principles, concepts, and methods of management science to caring and educating preschool children. Managing care and education activities of preschool children is an intentional impact of preschool presidents to officials, teachers, staffs, children and parents of children in preschools in order to achieve the goal of caring and educating preschool children according to the law.</i></p>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Thực hiện đổi mới quản lý giáo dục, trong những năm gần đây, công tác quản lý các trường học nói chung và trường mầm non nói riêng đã có nhiều tiến bộ, như đổi mới phương thức quản lý, tăng cường công tác kiểm định chất lượng giáo dục, ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý chăm sóc và giáo dục trẻ,... Tuy nhiên, công tác quản lý đối với trường mầm non vẫn còn nhiều bất cập. Báo cáo tổng kết việc thực hiện Nghị định số 115/2010/NĐ-CP ngày 24/12/2010 của Chính phủ về Quy định trách

nhiệm quản lý nhà nước về giáo dục đã khẳng định: Năng lực điều hành quản lý trong các trường mầm non còn bất cập, thiếu tính chuyên nghiệp. Quản lý giáo dục và đào tạo còn nhiều yếu kém. Đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục bất cập về chất lượng, số lượng và cơ cấu; một bộ phận chưa theo kịp yêu cầu đổi mới và phát triển giáo dục, thiếu tâm huyết, thậm chí vi phạm đạo đức nghề nghiệp. Trong thời gian gần đây, cùng với việc gia tăng dân số tại Thành phố Hồ Chí Minh. Một trong những nhu cầu phát sinh đi kèm đó là số lượng học sinh ở bậc

mầm non tăng nhanh dẫn đến việc quản lý chăm sóc và giáo dục trẻ tại các trường mầm non còn nhiều bất cập.

Điều này đã dẫn đến một vấn đề phát sinh đi kèm đó là việc quản lý trông giữ trẻ mầm non đòi hỏi phải tốt hơn đáp ứng yêu cầu phát triển của thành phố. Từ năm 2010 đến nay, ở Thành phố Hồ Chí Minh đã liên tiếp xảy ra các sự việc bạo hành trẻ hoặc vô tình làm trẻ tử vong khi trông giữ trẻ tại các điểm, cơ sở giữ trẻ gia đình hoặc tự phát, không phép. Điều đáng chú ý là hầu hết các trẻ bị bạo hành hoặc bị chấn thương, tử vong do lỗi của người trông giữ trẻ và sự lơ là của các cấp quản lý. Để làm rõ hơn về các nguyên nhân, hệ quả cũng như cách giải quyết của các cơ quan chức năng liên quan đến các vấn đề này, báo cáo về tình hình giáo dục mầm non cho trẻ mầm non trong cả nước nói chung và tại Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng nhằm đưa ra một bức tranh phân tích tổng quan về các vấn đề nêu trên.

2. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CHĂM SÓC, GIÁO DỤC TRẺ, QUẢN LÝ CHĂM SÓC VÀ GIÁO DỤC TRẺ TẠI TRƯỜNG MẦM NON

2.1. Một số khái niệm công cụ

Mầm non, trường mầm non: Giáo dục mầm non là một bộ phận của hệ thống giáo dục quốc dân. Trường mầm non là đơn vị cơ sở của ngành giáo dục mầm non được thành lập theo quy hoạch, kế hoạch của nhà nước nhằm phát triển sự nghiệp giáo dục mầm non, được tổ chức theo các loại hình công lập, bán công, dân lập, tư thục. Trường mầm non là đơn vị cơ sở giáo dục của bậc học mầm non. Thực chất, quản lý giáo dục mầm non là quản lý hệ thống các nhà trường mầm non, quản lý hệ thống hoạt động chăm sóc và giáo dục trẻ em trong các trường mẫu giáo (tầm vĩ mô), hoặc quản lý các hoạt động chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục trẻ trong từng cơ sở giáo dục mầm non (tầm vi mô, trong một đơn vị nhà trường).

Chăm sóc trẻ mầm non: Chăm sóc trẻ mầm non là sự chào đón nhiệt tình, là những hành động cần thiết phải làm để thỏa mãn nhu cầu và mong đợi của trẻ được chăm sóc theo cách mà trẻ mong muốn (Nguyễn Ngọc Quang, 1989). Chăm sóc trẻ mầm non được hiểu là tổ chức các hoạt động nuôi dưỡng, bảo vệ, chăm sóc (gọi chung là chăm sóc sức khỏe) cho trẻ từ 3 tháng đến 6 tuổi.

Giáo dục trẻ mầm non: Giáo dục mầm non là bậc học khó nhất về mặt khoa học giáo dục trong tất cả các bậc học. Đây là bậc học mà độ tuổi của các cháu còn nhỏ, nhân cách, tâm hồn, thể chất của các cháu đang hình thành phát triển (Cao Thanh Tuyên, 2015). Giáo dục trẻ mầm non được hiểu là tổ chức các hoạt động giáo dục nhằm giúp trẻ em lứa tuổi này phát triển toàn diện theo yêu cầu xã hội.

Quản lý chăm sóc trẻ mầm non: Chăm sóc là sự chào đón nhiệt tình, là những hành động cần thiết phải làm để thỏa mãn nhu cầu và mong đợi của người được chăm sóc theo cách mà họ mong muốn. Trong mỗi thời kỳ phát triển của cơ thể có những đặc điểm tâm sinh lý riêng đòi hỏi nhu cầu về nuôi dưỡng ở mỗi thời kỳ khác nhau. Nuôi dưỡng đảm bảo nhu cầu các chất dinh dưỡng ở mỗi thời kỳ giúp cho cơ thể phát triển khỏe mạnh và toàn diện. Công tác chăm sóc, nuôi dưỡng chính là những công việc cần thiết phải làm nhằm thỏa mãn nhu cầu và sự mong đợi của người được chăm sóc về mọi mặt, trong đó chú trọng đến chế độ dinh dưỡng và môi trường sống lành mạnh đảm bảo phát triển tốt cả về sức khỏe, trí tuệ,... Chế độ dinh dưỡng có vai trò rất quan trọng trong sự phát triển toàn diện cả về thể chất và trí tuệ đối với trẻ ở độ tuổi mầm non, bởi vì đây là giai đoạn tăng trưởng thể chất rất mạnh mẽ, đặc biệt não bộ, hệ thần kinh của trẻ phát triển vượt trội, nó quyết định quan trọng trong toàn bộ sự phát triển chung của con người. Chính vì vậy, công tác tổ chức thực hiện hoạt động chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ trong các cơ sở giáo dục mầm non đã

được xác định là nhiệm vụ vô cùng quan trọng. Hoạt động chăm sóc, nuôi dưỡng được thực hiện trên những nguyên tắc sau: Chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ căn cứ vào đặc điểm sức khoẻ, dinh dưỡng, tính cách của từng trẻ, từng nhóm, từng lứa tuổi; Chế độ ăn chất lượng, phong phú, hợp lý kết hợp với việc tạo không khí bữa ăn vui vẻ, vệ sinh là điều kiện để mỗi trẻ khoẻ mạnh, khôn lớn; Từ giấc ngủ, bữa ăn đến việc tổ chức hoạt động học tập, vui chơi của trẻ đều liên quan trực tiếp đến sức khoẻ thể chất và sức khoẻ tinh thần của bé; Theo dõi cân nặng, chiều cao, tình hình sức khoẻ của trẻ hàng tháng. Có kiểm tra đánh giá giữa tháng, lên phương án tác động hợp lý đối với trẻ cần chăm sóc đặc biệt (trẻ ốm, trẻ mới đi học, trẻ hấp thụ kém...).

Quản lý giáo dục trẻ mầm non: Quản lý giáo dục mầm non là một bộ phận của quản lý giáo dục, quản lý xã hội, cũng như quản lý giáo dục nói chung quản lý con người là yếu tố trung tâm của công tác quản lý giáo dục mầm non. Trong trường mầm non giáo viên vừa là đối tượng quản lý đồng thời là chủ thể quản lý giáo dục, lực lượng giáo viên phải thực sự làm chủ trong công tác quản lý nhà trường. Công tác quản lý giáo dục mầm non cần phải có tính thống nhất. Giáo dục mầm non là khâu đầu tiên của hệ thống giáo dục quốc dân nhưng vẫn mang tính tự nguyện không bắt buộc vì vậy để thu hút được nhiều trẻ em đến trường cần không ngừng nâng cao chất lượng cơ sở giáo dục trẻ trong nhà trường. Đối tượng của quản lý giáo dục mầm non là toàn bộ quá trình giáo dục mầm non và hệ thống tổ chức để điều khiển chúng. Mục đích của quản lý giáo dục mầm non là nhằm củng cố, ổn định và phát triển ngành giáo dục mầm non với nhiều loại hình đa dạng, linh hoạt phù hợp với yêu cầu mới của sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Trường mầm non là một tổ chức xã hội được xây dựng trên cơ sở tự nguyện, với sự hỗ trợ của nhà nước và nhân dân về vật chất cũng như tinh thần. Đây là môi trường đặc biệt vừa

mang tính chất của một trường học vừa mang tính chất của một gia đình, cô và trẻ vừa là quan hệ xã hội (thầy- trò) vừa là quan hệ gia đình (mẹ - con). Mọi hoạt động của trẻ hoà quyện vào nhau: "học mà chơi, chơi mà học". Hoạt động của trường mầm non rất đa dạng và phức tạp.

Quản lý trường mầm non có nhiều đặc trưng khác với quản lý các loại hình nhà trường khác ở chỗ: đây là một mặt bậc học mang tính tự nguyện, nhà trường mầm non có 3 nhiệm vụ rất quan trọng, đó là: chăm sóc, giáo dục và nuôi dưỡng trẻ lứa tuổi mầm non, một lứa tuổi còn rất nhỏ và gần như phụ thuộc vào sự quan tâm của người lớn. Đối tượng học sinh trường mầm non là các em còn nhỏ, cơ thể đang còn non nớt, đang giai đoạn phát triển, nên cần sự chăm sóc, nuôi nấng cẩn thận (Nguyễn Ngọc Quang, 1989).

Quản lý giáo dục mầm non nhằm mục đích tạo ra những điều kiện thuận lợi cho các cơ sở giáo dục thực hiện tốt mục tiêu, nhiệm vụ giáo dục: "Quản lý nhà trường là quản lý hệ thống xã hội sự phạm chuyên biệt, hệ thống này đòi hỏi tác động những tác động có ý thức, có khoa học và có hướng dẫn của chủ thể quản lý trên tất cả các mặt của đời sống nhà trường để đảm bảo sự vận hành tối ưu xã hội - kinh tế và tổ chức sự phạm của quá trình dạy học và giáo dục thế hệ đang lớn lên" (Nguyễn Văn Lê, 1985).

Quản lý trường mầm non có thể hiểu là quá trình vận dụng nguyên lý, khái niệm, phương pháp chung nhất của khoa học quản lý vào lĩnh vực chăm sóc giáo dục trẻ mầm non. Quản lý trường mầm non là sự tác động có chủ đích của hiệu trưởng trường mầm non đến cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh, phụ huynh học sinh trong trường mầm non nhằm đạt mục tiêu chăm sóc giáo dục trẻ mầm non theo quy định (Nguyễn Ngọc Quang, 1989).

2.2. Quản lý việc chăm sóc - giáo dục trẻ trong trường mầm non

Quản lý trường mầm non: Quản lý trường mầm non là quá trình vận dụng nguyên lý, khái niệm, phương pháp chung nhất của khoa học

quản lý vào lĩnh vực chăm sóc giáo dục trẻ mầm non. Quản lý trường mầm non là sự tác động có chủ đích của hiệu trưởng trường mầm non đến cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh, phụ huynh học sinh trong trường mầm non nhằm đạt mục tiêu chăm sóc giáo dục trẻ mầm non theo quy định.

Quản lý hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ mầm non: Quản lý hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ mầm non là hệ thống các tác động hướng đích của chủ thể quản lý (nhà trường/ cơ sở giáo dục mầm non) đến đối tượng quản lý bên trong và bên ngoài nhà trường nhằm đạt được mục tiêu chăm sóc - giáo dục trẻ đề ra. Quản lý hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ mầm non trong cơ sở giáo dục mầm non chính là quản lý 2 hoạt động: hoạt động chăm sóc cho trẻ mầm non và hoạt động giáo dục trẻ mầm non. Quản lý hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ mầm non có các nội dung sau: Theo chức năng quản lý: lập kế hoạch hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ; tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ; chỉ đạo thực hiện kế hoạch hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ; kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ; Theo quan điểm hệ thống: quản lý yếu tố đầu vào (đội ngũ giáo viên, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học, số lượng trẻ), quản lý quá trình chăm sóc - giáo dục trẻ, quản lý kết quả hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ.

Lập kế hoạch hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ: Lập kế hoạch hoạt động chăm sóc giáo dục là xác định những nội dung chương trình phù hợp với lứa tuổi, đặc điểm của nhóm, lớp. Trên cơ sở đó, giúp giáo viên tổ chức các hoạt động cho trẻ nhằm đảm bảo phát triển hài hòa về thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm, kỹ năng xã hội và thẩm mỹ. Thông qua việc lập kế hoạch, cán bộ quản lý có thể hỗ trợ giáo viên trước khi giáo viên tiến hành các hoạt động giáo dục, hỗ trợ ý tưởng sáng tạo của giáo viên và tạo điều kiện để họ thực hiện. Các giáo viên khác có thể

chia sẻ thông tin, kinh nghiệm và cộng tác chặt chẽ cùng nhau hoàn thành nhiệm vụ.

Giáo viên là người trực tiếp chăm sóc, giáo dục trẻ và nắm được đặc điểm tâm sinh lý, điều kiện thực tế của nhóm, lớp mình. Chính vì thế, việc lập kế hoạch hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ do giáo viên ở nhóm, lớp thực hiện. Các kế hoạch có thể rất khác nhau trong cùng một trường, một khối lớp vì phụ thuộc vào trình độ phát triển của trẻ đó; phụ thuộc vào kinh nghiệm, trình độ của mỗi giáo viên. Kế hoạch là dự kiến, do đó nó có thể thay đổi trong quá trình thực hiện để phù hợp với tình hình thực tế tại lớp, trường và địa phương, đặc biệt là phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý trẻ ở từng độ tuổi. Để lập được kế hoạch giáo dục phù hợp với trẻ giáo viên cần phải: 1) đánh giá mức độ phát triển của mỗi đứa trẻ và quyết định làm thế nào để trợ giúp và hiểu được những gì trẻ có thể học được; 2) tạo ra môi trường thể chất và môi trường tâm lý phù hợp với sự phát triển của trẻ; 3) giúp trẻ mở rộng những hoạt động và phát triển ý tưởng cũng như khả năng suy nghĩ của giáo viên. Lập kế hoạch giáo dục là giáo viên phải xác định được mục tiêu giáo dục cho nhóm lớp mình căn cứ trên các cơ sở, các yếu tố, các nhu cầu thực tế. Từ đó, lựa chọn nội dung phù hợp và thiết kế các hoạt động để triển khai các nội dung. Sau khi thực hiện kế hoạch, giáo viên sẽ xem xét, đánh giá để điều chỉnh kế hoạch tiếp theo. Khi xây dựng kế hoạch giáo dục giáo viên phải xây dựng đầy đủ kế hoạch năm, tháng, tuần, bên cạnh đó phải có lồng ghép kế hoạch thực hiện chủ đề phù hợp với lứa tuổi, điều kiện, khả năng của trẻ ở mỗi nhóm lớp. Nhằm đảm bảo đầy đủ các nội dung chương trình giáo dục, đảm bảo chương trình khung, chương trình chi tiết cụ thể, khi xây dựng kế hoạch giáo dục cần xây dựng kế hoạch năm trước sau đó từ kế hoạch năm chuyển thành kế hoạch tháng, tuần.

Kế hoạch thực hiện chương trình cả năm học đưa ra một cái nhìn tổng thể về cơ hội học tập, mục tiêu giáo dục mà trường mầm non cung

cấp cho trẻ. Đây là kế hoạch cả năm nhằm đảm bảo các lĩnh vực phát triển của trẻ đều được chú trọng. Trong kế hoạch đó, giáo viên sẽ dự kiến những nội dung giáo dục cơ bản của từng lĩnh vực. Khi xây dựng kế hoạch thực hiện, giáo viên sẽ dựa vào những căn cứ sau: Mục tiêu cuối độ tuổi và nội dung chương trình giáo dục mầm non; Điều kiện vùng miền và thực tế của địa phương; Điều kiện thực tế ở lớp mình: Khả năng phát triển của trẻ, số lượng trẻ trên cô, số lượng trẻ trong lớp, cơ sở vật chất: Phòng nhóm, sân chơi và thiết bị, nguyên vật liệu, đồ dùng và đồ chơi, nhu cầu và sự tham gia của cha mẹ vào chăm sóc - giáo dục trẻ.

Lập kế hoạch thực hiện chương trình giáo dục ở lứa tuổi nhà trẻ được tiến hành từng tháng. Khi lập kế hoạch giáo viên không chỉ căn cứ trên kế hoạch thực hiện chương trình theo năm học, mà còn phải tính đến khả năng, nhu cầu và hứng thú của trẻ trong thời điểm lên kế hoạch để thúc đẩy sự phát triển của trẻ. Tạo điều kiện cho trẻ sử dụng các giác quan trong khi khám phá hoạt động với đồ vật, đồ chơi, vật thật. Các kiến thức và kỹ năng, thái độ sẽ được lặp đi lặp lại trong kế hoạch ở các mức độ khó và phức tạp tăng lên. Có thể đưa vào kế hoạch thực hiện trong hai tuần từ 8-10 nội dung (kiến thức, kỹ năng, thái độ) khác nhau ở cả 4 lĩnh vực phát triển, song không phải là phân đều cho mỗi lĩnh vực, mà tùy thuộc vào điều kiện và thời điểm thực hiện có những lĩnh vực phát triển sẽ ưu tiên hơn. Ví dụ: khi lập kế hoạch cho trẻ tìm hiểu về các bộ phận cơ thể thì lĩnh vực phát triển nhận thức và thể chất sẽ được chú trọng hơn (các kỹ năng quan sát, so sánh bằng các giác quan, các bài tập phát triển cơ bắp); khi cho trẻ tìm hiểu về các thành viên trong gia đình thì các kỹ năng về tình cảm xã hội sẽ được chú trọng nhiều hơn.

Những nội dung chương trình sẽ được đưa dần vào các tháng, sao cho nội dung sẽ được thực hiện đầy đủ. Dựa vào kế hoạch năm học, giáo viên xây dựng kế hoạch cụ thể hàng tháng và hàng tuần cho lớp mình, bao gồm xác định

trên chủ đề cho tháng đó, xác định mục tiêu cần đạt được nên trẻ cho chủ đề sẽ học, lựa chọn các hoạt động, sắp xếp lịch tuần, chuẩn bị đồ dùng dạy học và tiến hành tổ chức các hoạt động giáo dục hằng ngày theo kế hoạch dự định. Ngoài ra việc xây dựng kế hoạch chăm sóc giáo dục trẻ cần xác định một số chủ đề cần thiết, phù hợp với đặc điểm, tình hình của trẻ.

Tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động chăm sóc - giáo dục trẻ: Giáo viên là người xây dựng kế hoạch và là người trực tiếp chăm sóc giáo dục trẻ tại nhóm lớp. Chính vì thế, giáo viên phải là người tổ chức thực hiện kế hoạch chăm sóc giáo dục trẻ ở trường mầm non. Trong kế hoạch chăm sóc - giáo dục trẻ có đầy đủ các nội dung hoạt động nhằm phát triển về thể chất, trí tuệ, ngôn ngữ, tình cảm xã hội, thẩm mỹ. Giáo viên phải tổ chức các hoạt động dưới nhiều hình thức khác nhau, vào các thời điểm khác nhau trong một ngày sinh hoạt ở trường nhằm truyền tải tất cả các nội dung ấy đến trẻ giúp trẻ đạt được những mục tiêu đề ra cho từng lứa tuổi. Trên cơ sở xây dựng kế hoạch năm, giáo viên phân bổ tất cả từng nội dung hoạt động cho các giờ học, giờ chơi, giờ sinh hoạt, ăn, ngủ. Giáo viên tiến hành soạn giáo án, chuẩn bị sắp xếp bố trí học cụ, đồ chơi và tổ chức với nhiều hình thức khác nhau nhằm truyền tải các nội dung giáo dục phù hợp đảm bảo trẻ đạt kết quả mong đợi phù hợp với lứa tuổi. Trong quá trình thực hiện, giáo viên có sự theo dõi, quan sát, đánh giá trẻ của mình nhằm nắm bắt khả năng, đặc điểm của nhóm trẻ và có hướng điều chỉnh các nội dung cũng như thời điểm tổ chức cho phù hợp.

Chỉ đạo thực hiện kế hoạch chăm sóc- giáo dục trẻ: Công tác chăm sóc giáo dục trẻ là nhiệm vụ chuyên môn trọng tâm trong trường mầm non. Vì thế, nhà trường cần có sự đầu tư về cơ sở vật chất, bồi dưỡng kiến thức cho đội ngũ tạo điều kiện cho nhà trường nói chung và giáo viên nói riêng hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình. Đặc biệt, nhiệm vụ này cần có sự thống nhất trong công tác chỉ đạo từ hiệu trưởng, phó hiệu trưởng

đến tổ trưởng chuyên môn. Hiệu trưởng nhà trường là người chịu trách nhiệm và chỉ đạo chung cho các hoạt động trong nhà trường, phó hiệu trưởng chuyên môn chịu trách nhiệm trực tiếp về việc chỉ đạo thực hiện kế hoạch chăm sóc - giáo dục trẻ và có sự theo dõi nắm bắt tình hình thực hiện kế hoạch chăm sóc - giáo dục trẻ ở mỗi nhóm lớp.

Đầu năm học nhà trường tổ chức cho cán bộ quản lý, giáo viên tham gia các lớp bồi dưỡng về nghiệp vụ và đồng thời tổ chức buổi họp rút kinh nghiệm trong đội ngũ giáo viên về việc xây dựng, thực hiện kế hoạch chăm sóc - giáo dục trẻ. Khoảng cuối tháng 8 hằng năm, phó hiệu trưởng chuyên môn chỉ đạo cho giáo viên mỗi nhóm lớp xây dựng kế hoạch chăm sóc - giáo dục cho nhóm lớp mình phụ trách. Sau khi xây dựng xong kế hoạch, tổ trưởng chuyên môn và phó hiệu trưởng chuyên môn cùng góp ý, điều chỉnh giúp giáo viên hoàn chỉnh kế hoạch của lớp mình cho phù hợp. Tùy vào điều kiện, khả năng của giáo viên nhà trường có thể tổ chức chuyên đề về xây dựng kế hoạch chăm sóc giáo dục hoặc phổ biến một kế hoạch nào đó hoàn chỉnh nhất cho các giáo viên tham khảo. Trong năm học, hằng tuần, hằng ngày giáo viên tiến hành tổ chức các hoạt động chăm sóc giáo dục dựa vào nội dung trong kế hoạch năm đã đề ra. Trong quá trình tổ chức các hoạt động chăm sóc giáo dục theo kế hoạch năm đề ra, giáo viên có thể tùy tình hình thực tế (điều kiện lớp, đặc điểm trẻ, sự kiện...) có thể linh hoạt chuyển đổi các nội dung giáo dục từ tháng này qua tháng khác nhưng phải đảm bảo các nội dung phải được truyền tải hết trong năm. Cán bộ quản lý thường xuyên kiểm tra, theo dõi, đôn đốc, nhắc nhở giáo viên đảm bảo thực hiện đúng và đầy đủ kế hoạch chăm sóc giáo dục của nhóm, lớp.

Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch chăm sóc - giáo dục trẻ: Công tác kiểm tra, đánh giá giáo viên là một trong những nhiệm vụ của cán bộ quản lý, do cấp quản lý thực hiện và công tác này được tiến hành thường xuyên thông qua

các hoạt động kiểm tra hằng ngày và kiểm tra nội bộ theo kế hoạch đã đề ra đầu năm học. Thông qua việc kiểm tra, giúp cán bộ quản lý nắm bắt được việc xây dựng kế hoạch chăm sóc - giáo dục của nhóm lớp có phù hợp với trẻ, khả năng tổ chức hoạt động của giáo viên và kết quả mong đợi trên trẻ từ đó có nhận xét đánh giá giáo viên một cách chính xác. Cán bộ quản lý, tổ trưởng chuyên môn dự giờ và từng bước kiểm tra tiến độ thực hiện của giáo viên trong các giờ sinh hoạt của trẻ tại trường, đồng thời có hướng giải quyết kịp thời khắc phục những khó khăn, tồn tại hạn chế trong quá trình tổ chức thực hiện. Từ đó, giáo viên có những điều chỉnh kế hoạch và rút kinh nghiệm cho những năm sau.

3. KẾT LUẬN

Quản lý giáo dục mầm non là hệ thống những tác động có mục đích, có khoa học của các cấp quản lý đến các cơ sở giáo dục mầm non, nhằm tạo ra những điều kiện tối ưu cho việc thực hiện mục tiêu của giáo dục mầm non; quản lý giáo dục mầm non là một bộ phận cấu thành không thể tách rời của quản lý giáo dục mầm non nói riêng và quản lý giáo dục nói chung. Giải pháp nâng cao chất lượng quản lý ở các cơ sở giáo dục mầm non là những cách thức cụ thể để thực hiện phương pháp quản lý đối với các cơ sở giáo dục mầm non nhằm tạo ra những điều kiện tối ưu cho việc thực hiện mục tiêu của giáo dục mầm non. Nội dung quản lý hoạt động giáo dục trong các trường mầm non bao gồm: Lập kế hoạch hoạt động giáo dục; Quản lý mục tiêu giáo dục trẻ; Quản lý việc thực hiện nội dung kế hoạch giáo dục; Quản lý hoạt động trên lớp của giáo viên; Quản lý hoạt động chăm sóc của bảo mẫu; Quản lý cơ sở vật chất hỗ trợ hoạt động giáo dục. Tổ chức thực hiện tốt chương trình giáo dục mầm non. Thực hiện các chuyên đề nâng cao chất lượng giáo dục mầm non, hướng tới đổi mới chăm sóc giáo dục đồng thời giảm tải cường độ lao động cho đội ngũ. Xây dựng môi trường giáo dục theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm, trường lớp thân thiện, giúp trẻ phát

triển toàn diện về thể chất và tinh thần, có sự phối hợp chặt chẽ với phụ huynh tạo sự đồng thuận, cùng hướng về mục tiêu “Tất cả vì trẻ em và vì sự phát triển của giáo dục nước nhà”. Chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ cần được giữ vững, không xảy ra dịch bệnh lớn. Công tác quản lý ở các trường mầm non có nhiều tiến bộ, số trường đạt chuẩn chất lượng giáo dục tăng đáng kể, nhiều trường mầm non công lập cũng như tư thục có chất lượng cao. Tuy nhiên, do nhu cầu

gửi trẻ ở các trường mầm non là rất lớn, nhất là các thành phố lớn, địa bàn đông dân cư và các khu công nghiệp, vì vậy mà công tác quản lý việc chăm sóc và giáo dục trong các trường mầm non một số nơi vẫn còn nhiều bất cập, một số vụ bạo hành trẻ mầm non đã xảy ra gần đây đã gây bức xúc cho xã hội, phụ huynh không yên tâm khi gửi con em trong các trường mầm non chưa đảm bảo tốt việc chăm sóc và giáo dục trẻ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Công văn 3495/BGDĐT-GDCN ngày 31 tháng 8 năm 2018 về Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục mầm non năm học 2018-2019*.
2. Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh (2018), *Tài liệu tổng kết năm học 2017-2018 và phương hướng nhiệm vụ năm học 2018-2019 về giáo dục mầm non*.
3. Nguyễn Văn Lê (1985), *Khoa học quản lý nhà trường*, Nxb. Thành phố Hồ Chí Minh.
4. Nguyễn Ngọc Quang (1989), *Những khái niệm cơ bản về lý luận quản lý giáo dục*, Trường cán bộ quản lý Giáo dục và Đào tạo Hà Nội.